

Handläggare
Anna-Lena Albin
Telefon: 08-50812018

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
17 oktober 2024

Remiss Klimathandlingsplan 2030, KS 2023/416

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2023/416

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholms stads klimathandlingsplan har reviderats mot bakgrund av det uppdrag som gavs i kommunfullmäktiges budget för 2023. Klimathandlingsplanen är stadsövergripande styrdokument som syftar till att konkretisera hur de klimatrelaterade målen i Miljöprogram 2030 ska nås.

Den föreslagna klimathandlingsplanen inkluderar nya arbetssätt för att staden ska stärka sitt klimatarbete. Ansvar fördelas till nämnder och bolagsstyrelser för omställningsområden och för åtgärder, utifrån stadens klimatmål. Utpekade nämnder och bolagsstyrelser har också ett särskilt ansvar att minska utsläppen från sin konsumtion.

För att klara klimatomställningen och vara en förebild krävs att förändringar sker inom ett brett område. Teknik, infrastruktur, regelverk, beteenden och affärsmodeller behöver utvecklas, i samarbete med näringsliv, akademi, civilsamhälle och invånare.

Stadens klimatarbete ska ske i fem utpekade omställningsområden vilka är:

- Agera för en rättvis och inkluderande omställning.
- Utveckla ett klimatpositivt energisystem.
- Driva på för hållbara och fossilfria transporter.
- Planera, bygga och utveckla staden cirkulärt och hållbart.
- Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation.

Södermalms stadsdelsförvaltning
Ekonomiavdelningen

Virkesvägen 3
Box 90 185
120 22 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
start.stockholm

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Klimathandlingsplanen 2030. Om Stockholm ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställningen krävs en stor omställning och hårt arbete.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen den 1 juli 2024 fått en remiss för yttrande senast den 25 oktober 2024.

Ärendet

Stockholms stads klimathandlingsplan har reviderats mot bakgrund av det uppdrag som gavs i kommunfullmäktiges budget för 2023. Klimathandlingsplanen är stadsövergripande styrdokument som syftar till att konkretisera hur de klimatrelaterade målen i Miljöprogram 2030 ska nås. Arbetet med att revidera klimathandlingsplanen har bedrivits parallellt med att stadens miljöprogram reviderats.

Stadens höga klimatambitioner och målen om att inkludera klimaträttvisa, delaktighet och konsumtionsperspektivet har lett till en bredare ansats i den reviderade klimathandlingsplanen än den nuvarande planen. Likaså har erfarenheter av att genomföra en första klimatinvesteringsplan inom EU:s mission om klimatneutrala städer lett till ett tydliggjort ekonomiskt perspektiv kopplat till klimatomställningen.

Den föreslagna klimathandlingsplanen inkluderar nya arbetssätt för att staden ska stärka sitt klimatarbete. Ansvar fördelas till nämnder och bolagsstyrelser för omställningsområden och för åtgärder, utifrån stadens klimatmål. Utpekade nämnder och bolagsstyrelser har också ett särskilt ansvar att minska utsläppen från sin konsumtion.

I arbetet inom varje omställningsområde ingår att sammanställa ny kunskap, kontinuerligt utvärdera det pågående arbetet, tydliggöra utvecklingsbehov och möjlig uppskalningspotential. Det ingår även att, i samverkan med näringsliv, akademi, staten, regionen och civilsamhälle, utveckla ytterligare förslag på åtgärder som krävs för att nå klimatmålen. Arbetet i omställningsområdena sker i dialog med kommunstyrelsen och med de uppföljningsansvariga för miljöprogrammets mål.

Klimathandlingsplanen har också getts en mer kommunikativ karaktär än tidigare klimathandlingsplaner. Syftet är att tillgängliggöra planen för stadens medarbetare och stockholmarna, att underlätta kommande kommunikationsinsatser, och att förtydliga hur kommunikation är en integrerad del av att genomföra stadens klimatarbete.

Klimathandlingsplan 2030 – en rättvis omställning för ett Stockholm utan globalt klimatavtryck

Klimatförändringarna är ett allvarligt och växande hot mot mänskligheten. Klimatkrisen är tätt sammanlänkat med förlusten av biologisk mångfald och behöver därför hanteras tillsammans. Stockholm är en stad som tar ansvar för att minska sitt globala

klimatavtryck. Det gäller både utsläppen som sker i Stockholm och de utsläpp som sker utanför staden och som orsakas av konsumtionen. Staden har höga ambitioner, samtidigt påverkas de lokala utsläppen av beslut som sker av en mängd aktörer såväl nationellt, inom EU och globalt.

Stadens Miljöprogram 2030 anger de klimatmål som ska nås för Stockholms klimatomställning. De övergripande klimatmålen är En rättvis och inkluderande omställning och Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck. Under dessa finns även delmål. Klimathandlingsplan 2030 är ett styrdokument för Stockholms stads hela organisation som konkretiserar hur de klimatrelaterade målen i miljöprogrammet ska kunna nås.

Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck innebär att utsläppen av växthusgaser inom stadens geografiska område ska minska kraftigt, samtidigt som koldioxid behöver fångas in och lagras istället för att cirkulera. Det innebär även ett ansvar att minska de utsläpp som uppstår i andra delar av världen till följd av konsumtion från verksamheter och invånare i Stockholm. Konsumtionen måste minska till hållbara nivåer och beteenden, materialval, konsumtionsmönster och affärsmodeller behöver utvecklas och förändras för att möjliggöra cirkulära flöden. Stockholms stad ska dessutom vara en förebild för en rättvis och inkluderande klimatomställning.

Stockholms stad har länge arbetat framgångsrikt med klimatfrågan. Sedan 1990 har utsläppen av växthusgaser från energianvändning och transporter inom Stockholms geografiska yta minskat med cirka 70 procent räknat per invånare. Stora utmaningar återstår i att ställa om transportsektorn, att fasa ut den fossila plasten och att fånga in och lagra koldioxid som annars skulle cirkulera i atmosfären. Dessutom höjer Stockholms stad ambitionen ytterligare genom att öka fokus på att minska de konsumtionsbaserade utsläppen. Utsläppen förknippade med konsumtionen är mer än fem gånger större än utsläppen från energianvändning och transporter i Stockholm.

För att klara klimatomställningen och vara en förebild krävs att förändringar sker inom ett brett område. Teknik, infrastruktur, regelverk, beteenden och affärsmodeller behöver utvecklas, i samarbete med näringsliv, akademi, civilsamhälle och invånare.

Stadens klimatarbete ska ske i fem utpekade omställningsområden vilka är:

- Agera för en rättvis och inkluderande omställning.
- Utveckla ett klimatpositivt energisystem.
- Driva på för hållbara och fossilfria transporter.
- Planera, bygga och utveckla staden cirkulärt och hållbart.
- Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation.

Dessa områden är identifierade utifrån stadens arbetsprocesser och syftar till att åstadkomma den kraftsamling som krävs för att klimatmålen ska kunna nås. Att arbeta i omställningsområden syftar bland annat till att utveckla och stärka samverkan mellan berörda nämnder och bolagsstyrelser inom stadens organisation. Samverkan behöver även ske med näringsliv, akademi, andra offentliga aktörer och civilsamhälle för att nå de högt ställda klimatmålen.

Omställningsområdena beskrivs i varsitt avsnitt. Längst bak i handlingsplanen listas sedan cirka 140 åtgärder, fördelade på de fem omställningsområdena, som syftar till att bidra till att nå klimatmålen till 2030. För varje åtgärd finns ansvariga nämnder och bolagsstyrelser utpekade. Eftersom stadens klimatmål är mycket ambitiösa, och omvärlden är föränderlig, behöver portföljen av åtgärder kontinuerligt vidareutvecklas. Nya åtgärder kommer successivt att genereras inom de fem omställningsområdena. I stadens budget- och uppföljningsprocess hanteras de åtgärder som redovisas i denna klimathandlingsplan, liksom förslag på tillkommande åtgärder.

Klimatomställningen innebär stora investeringar inom transportsektorn, avfallshantering, stadsutveckling, energi- samt vatten och avloppssystem. Staden behöver jobba aktivt med att söka externa finansieringskällor från staten och EU, särskilt i de fall där satsningarna inte kan finansieras av högre intäkter eller lägre kostnader. Ambitionen är att staden ska nå de högt uppsatta klimatmålen men också vara ett internationellt föredöme som inspirerar andra städer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomiavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 7 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Klimathandlingsplanen 2030. Om Stockholm ska vara en av världens ledande städer inom hållbarhet och klimatomställningen krävs en stor omställning och hårt arbete.

Då staden köper in varor och tjänster för stora belopp innebär detta en stor klimatpåverkan som staden kan påverka i hög grad. Det är otroligt viktigt att serviceförvaltningen som genomför stora centrala upphandlingar samt ger stöd i andra förvaltningar och bolags upphandlingar har rätt miljö- och klimatkompetens för detta.

Det vore bra om man i inköpssystemet Agresso kan se vilka produkter som är ett bättre miljöval samt vilka produkter som ger lägre CO2 utsläpp t.ex.

Förvaltningen har ett behov av att få stöd i att ställa rätt klimatkrav i stadens egna entreprenadupphandlingar för bygg och anläggning. Då dessa ibland genomförs av förvaltningen själva. Det bör även finnas en plan på hur kraven ska följas upp.

Förslaget på att kartlägga utsläpp från konsumtion i respektive verksamhet för att kunna prioritera och genomföra insatser är ett bra förslag. Förvaltningen ser dock ett stort behov av stöd i hur detta ska genomföras.

Angående åtgärd 1.12 ”Utveckla staden som föregångare kopplat till klimatsmart mat vid catering, övrigt inköp och representation” Alla livsmedelsinköp bör gå i linje med stadens krav på 70 % ekologiska livsmedel. Staden bör se till att upphandlat cateringföretag kan leverera i enlighet med målet.

Åtgärd 3.1d samt 3.1e

”Genomföra investeringar för ökad cykelvänlighet i enighet med cykelplanen”, ”Genomföra investeringar för ökad gångvänlighet i enlighet med gångplanen”. Det finns inga särskilda investeringsmedel för att förbättra dessa. Förvaltningen anser att det bör finnas extramedel avsatta för detta ändamål.

Åtgärd 4.11a

”Utreda förutsättningar, planera och införa återbruksdepåer av bygg- och anläggningsmaterial för stadens verksamheter”. Förvaltningen ser det som mycket positivt att underlätta återbruk av bygg- och anläggningsmaterial. Det är viktigt att ytor för lagring av detta material tillskapas. Redan idag råder brist på ytor för upplag av diverse anläggningsmaterial etc. Förvaltningen har vid olika tillfällen fått erbjudande om att ta emot material från andra projekt/parker inom staden men varit tvungna att säga nej pga. bristande lagringsmöjligheter.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att förslaget som lyfts i ärendet ger direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på att de är kvinnor/flickor eller män/pojkar. Klimathandlingsplanen bedöms kunna ge positiva effekter oavsett om de är kvinnor/flickor eller män/pojkar.

Barnrättsanalys

Klimathandlingsplanen är förenligt med barnkonventionens Artikel 6 som handlar om barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Snorre Berglund
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Klimathandlingsplan 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2024-10-03
Snorre Berglund, Avdelningschef	2024-10-03